

ШМАТЬКО Н.М., канд. екон. наук, доц. УПА

ОЦІНКА РІВНЯ МІНЛИВОСТІ СЕРЕДОВИЩА ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Визначення гнучкості промислового підприємства визначає його можливість пристосовуватися до змін зовнішнього і внутрішнього середовища. Для оцінки рівня мінливості середовища ми пропонуємо виконувати наступну послідовність кроків [1]: 1) Збирання ретроспективних даних про зміну основних параметрів діяльності галузей (напрямів промислової діяльності) в Україні; Знаходження коефіцієнту варіації (для даних, які характеризують рівень економічного розвитку галузі) або середнього значення (для даних, які характеризують мінливість розвитку галузі); 2) Стандартизація даних для забезпечення можливості їх коректного порівняння; 3) Проведення кластерного аналізу за видами економічної діяльності; 4) Ранжування кластерів за рівнем мінливості зовнішнього середовища. Дана послідовність етапів є універсальною і має виконуватися всіма підприємствами

за офіційними статистичними даними. Етапи, які наведені нижче, специфічні й проводяться за даними кожного окремого підприємства; 5) Вибір виду діяльності, до якого відноситься підприємство; 6) Знаходження індексного значення для показника мінливості зовнішнього середовища відповідно до рангу кластеру, до якого відноситься вид діяльності; 7) Визначення відносної значущості мінливості зовнішнього і внутрішнього середовища для підприємства експертним методом. 8) Знаходження індексу мінливості для кожного окремого бізнес-процесу і для підприємства в цілому за формулою:

$$I_m = I_{m3} * V_3 + I_{mv} * V_v \quad (1)$$

де I_{m3} , I_{mv} – індекси мінливості зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства; V_3 , V_v – вагомість мінливості зовнішнього і внутрішнього середовища.

9) Порівняння індексу мінливості й індексу гнучкості для кожного окремого бізнес-процесу і для підприємства в цілому [2].

Таким чином, до характеристик рівня мінливості зовнішнього середовища окремих галузей нами віднесено (табл. 1): 1. Індекси промислової продукції; 2. Індекси цін виробників промислової продукції; 3. Рентабельність операційної діяльності промислових підприємств; 4. Кількість промислових підприємств за видами діяльності; 5. Індекси інвестицій в основний капітал за видами промислової діяльності; 6. Середньорічна кількість найманих працівників за видами промислової діяльності; 7. Кількість інноваційно активних промислових підприємств за видами економічної діяльності, % до загальної кількості підприємств

Таблиця 1 - Показники, які характеризують мінливість зовнішнього середовища [1]

Показники	Показники змінюваності
Індекси промислової продукції	Коефіцієнт варіації
Індекси цін виробників промислової продукції (до попереднього року)	Коефіцієнт варіації
Рентабельність операційної діяльності промислових підприємств	Коефіцієнт варіації
Кількість промислових підприємств за видами діяльності	Коефіцієнт варіації
Індекси інвестицій в основний капітал за видами промислової діяльності	Коефіцієнт варіації
Середньорічна кількість найманих працівників за видами промислової діяльності	Коефіцієнт варіації
Кількість інноваційно активних промислових підприємств за видами економічної діяльності, % до загальної кількості підприємств	Середнє значення

Список літератури: **1.** *Лепейко Т.І.* Теоретико-методичні засади управління підприємством: забезпечення гнучкості: монографія / *Т.І. Лепейко, Н.М. Шматько.* – Харків : УПА. – 2012. – 221 с. **2.** *Лепейко Т.І.,* Розрахунок індексів гнучкості бізнес-процесів промислових підприємств / *Т.І. Лепейко, М.С. Пантелєєв* // Науковий журнал "Бізнес-інформ" № 12. – 2012. – С.180-183.